

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı

DTP

Sayı : 261

Tarih: 27.06.2008

2/242
6251-13266

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

10.06.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.
Gereğini arz ederim.

İstanbul Milletvekili
Sebahat Tuncel

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
İzce Komisyon	Seydi, Ak, Sabriye ve Bayal			
Tarih:	22.5.2008 F. No: 2/242			
İmza Y.	Yazdır	D.Şek.	İ.Şek.	Gen.Şek.
BAŞKAN				

GENEL GEREKÇE

Anayasada tüm işçilerle ilgili olarak doğrudan ve dolaylı olarak düzenlenmiş hükümler arasında 2. maddede yer alan Türkiye Cumhuriyeti'nin bir "Sosyal Hukuk Devleti" olması ilkesi, modern sosyal devletin çalışma hayatını düzenleme ödevine sahip olduğunu ifade etmektedir. Ancak ülkemiz tarım sektöründe kamuya ait tarım işletmelerinde çalışan sendikali ve hakları toplu sözleşmelerle düzenlenen küçük bir kesim dışında kalan tarım işçileri sektörün her bakımdan en güvencesiz bölümünü oluşturmaktadır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) istatistikleri, iş kazaları ve meslek hastalıkları bakımından madencilik ve inşaat sektörünün ardından en tehlikeli sektörün tarım olduğunu ortaya koymaktadır.

İlk İş Kanunu'nun kabul edildiği 1936 yılından beri İş Kanunlarının kapsamı dışında tutulan tarım işçileri çalışma sürelerini düzenleyen kurallardan, hafta tatili ve yıllık ücretli izin haklarından, işten çıkartılmaya karşı koruyucu düzenlemelerden yoksun olarak çalışmaktadır. İş sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin düzenlemeler de 50 ve daha az sayıda işçinin çalıştığı işyerlerindeki tarım işçileri için geçerli değildir. Ancak bilindiği üzere, özel sektöre ait yerleşik tarım işyerlerinde yaşanan en önemli sorunlardan bir tanesi işçilerin sigortasız çalıştırılmasıdır. Gerçekte 50'den fazla işçi çalışıyor olsa dahi işçilerin önemli bir bölümü kaçak olarak çalıştırıldığından, söz konusu işyerinde İş Kanunu hükümlerinin uygulanmasının sağlanması mümkün olmamaktadır.

Buna ilaveten iş hacminin mevsimlere göre değişkenlik gösterdiği tarım işletmelerinde yasadan yararlanma şartını belli sayıda işçinin çalışıyor olmasına bağlamak anlamlı değildir. Öte yandan sektördeki gezici tarım işçileri kesiminde çocuklar da aileleri ile birlikte çalışmaktadır. Kendi kurdukları çadırlarda sağlıksız koşullarda yaşamını sürdüren ve çoğunlukla parça başı ücretle kötü koşullarda çalışan gezici tarım işçileri ancak öldükleri veya kazaya uğradıklarında haber olabilmektedir.

Tüm tarım işçilerinin İş Kanunu kapsamına alınması ve diğer işçilerle aynı haklardan yararlanabilmesi tarım işçilerinin insanca çalışma ve yaşama koşullarına kavuşturulması için önemli bir adım olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 4857 sayılı İş Kanunu'nun İstisnalar'ı düzenleyen 4. maddesinin b bendinde yer alan "50'den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde veya işletmelerinde" ifadesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

4857 SAYILI İŞ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 10.06.2003 tarihli ve 4857 Sayılı İş Kanunu'nun İstisnalar'ı düzenleyen 4. Maddesinin b bendindeki "50'den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde veya işletmelerinde" ifadesi kaldırılmıştır. Aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Aşağıda belirtilen işlerde ve iş ilişkilerinde bu Kanun hükümleri uygulanmaz;

- a) Deniz ve hava taşıma işlerinde,
- b) Aile ekonomisi sınırları içinde kalan tarımla ilgili her çeşit yapı işleri,
- c) Bir ailenin üyeleri ve 3 üncü dereceye kadar (3 üncü derece dahil) hısımları arasında dışardan başka biri katılmayarak evlerde ve el sanatlarının yapıldığı işlerde,
- d) Ev hizmetlerinde,
- e) İş sağlığı ve güvenliği hükümleri saklı kalmak üzere çıraklar hakkında,
- f) Sporcular hakkında,
- g) Rehabilite edilenler hakkında,
- h) 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanununun 2 nci maddesinin tarifine uygun üç kişinin çalıştığı işyerlerinde.

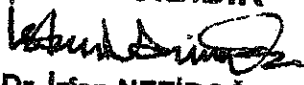
Şu kadar ki;

- a) Kıyılarda veya liman ve iskelelerde gemilerden karaya ve karadan gemilere yapılan yükleme ve boşaltma işleri,
- b) Havacılığın bütün yer tesislerinde yürütülen işler,
- c) Tarım sanatları ile tarım aletleri, makine ve parçalarının yapıldığı atölye ve fabrikalarda görülen işler,
- d) Tarım işletmelerinde yapılan yapı işleri,
- e) Halkın faydalanmasına açık veya işyerinin eklentisi durumunda olan park ve bahçe işleri,
- f) Deniz İş Kanunu kapsamına girmeyen ve tarım işlerinden sayılmayan, denizlerde çalışan su ürünleri üreticileri ile ilgili işler,

Bu Kanun hükümlerine tabidir."

MADDE 2. Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü